YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)
15 päivänä tammikuuta 1998 *

Asiassa C-292/96,

jonka Finanzgericht Düsseldorf (Saksa) on saattanut EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa

Göritz Intransco International GmbH

vastaan

Hauptzollamt Düsseldorf

ennakkoratkaisun yhteisön tullikoodeksista 12 päivänä lokakuuta 1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92 (EYVL L 302, s. 1) 76 artiklan ja yhteisön tullikoodeksista annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92 soveltamista koskevista tietyistä säännöksistä 2 päivänä heinäkuuta 1993 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 2454/93 (EYVL L 253, s. 1) 398 artiklan tulkinnasta,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: D. A. O. Edward (esittelevä tuomari), joka hoitaa jaoston puheenjohtajan tehtäviä, sekä tuomarit P. Jann ja L. Sevón,

julkisasiamies: M. B. Elmer,
kirjaaja: R. Grass,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

ottaen huomioon kirjalliset huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Hauptzollamt Düsseldorf, edustajanaan Regierungsrätin Birgit Wellen, Oberfinanzdirektion Düsseldorf,

— Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään oikeudellisen yksikön virkamies Fernando Castillo de la Torre, avustajanaan asianajaja Hans-Jürgen Rabe, Hampuri ja Bryssel,

ottaen huomioon esittelevän tuomarin kertomuksen,

kuultuaan julkisasiamiehen 2.10.1997 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Finanzgericht Düsseldorf on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle 14.8.1996 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 4.9.1996, EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla kaksi ennakkoratkaisukysymystä yhteisön tullikoodeksista 12 päivänä lokakuuta 1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92 (EYVL L 302, s. 1, jäljempänä tullikoodeksi) 76 artiklan ja tietyistä yhteisön tullikoodeksista annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92 soveltamista koskevista säännöksistä 2 päivänä heinäkuuta 1993 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 2454/93 (EYVL L 253, s. 1, jäljempänä soveltamisasetus) 398 artiklan tulkinnasta.

2 Nämä kysymykset on esitetty oikeudenkäynnissä, jossa asianosaisina ovat Göritz Intransco International GmbH (jäljempänä Göritz) ja Hauptzollamt Düsseldorf (jäljempänä Hauptzollamt) ja jossa on kyse siitä, että viimeksi mainittu kieltäytyi myöntämästä Göritzille lupaa toimia hyväksyttynä lähettäjänä.

3 Tullikoodeksin johdanto-osan kuudennessa perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

"ottaen huomioon, että ulkomaankauppa on yhteisölle huomattavan tärkeää, tullimuodollisuudet ja -tarkastukset olisi poistettava, tai niitä olisi ainakin mahdollisimman paljon rajoitettava".

4 Tullikoodeksin johdanto-osan kahdeksannessa perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

"toteutettaessa toimenpiteitä tämän koodeksin täytäntöön panemiseksi on mahdollisuuksien mukaan pyrittävä torjumaan ne petokset ja sääntöjenvastaisuudet, jotka ovat omiaan vaikuttamaan haitallisesti Euroopan yhteisöjen yleiseen talousarvioon".

5 Tullikoodeksin 76 artiklan 1 ja 4 kohdassa säädetään seuraavasti:

"1. Helpottaakseen mahdollisimman paljon muodollisuuksia ja menettelyjä, mutta varmistaen kuitenkin asianmukaiset toiminnot, tulliviranomaisten on komiteamenettelyä noudattaen vahvistettavin edellytyksin sallittava:

a) että 62 artiklassa tarkoitetusta ilmoituksesta puuttuu joitakin mainitun artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja tietoja tai että ilmoitukseen ei liitetä joitakin mainitun artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja asiakirjoja;

b) että 62 artiklassa tarkoitetun ilmoituksen sijasta annetaan kaupallinen tai hallinnollinen asiakirja, johon on liitetty tavaroiden asettamista kyseiseen tullimenettelyyn koskeva pyyntö;

c) että tavarat ilmoitetaan kyseiseen menettelyyn merkitsemällä tavarat asiakirjoihin; tällöin tulliviranomaiset voivat olla vaatimatta, että tavaranhaltijan on esitettävä tavarat tullille.

Yksinkertaistetun ilmoituksen, kaupallisen tai hallinnollisen asiakirjan taikka asiakirjoihin tehtävän merkinnän on sisällettävä ainakin tavaroiden tunnistamiseksi tarpeelliset tiedot. Asiakirjoihin tehtävässä merkinnässä on ilmoitettava, milloin merkintä on tehty.

— —

4. Erityiset yhteisön passitusmenettelyyn sovellettavat yksinkertaistetut menettelyt vahvistetaan komiteamenettelyä noudattaen."

6 Soveltamisasetuksessa on komiteamenettelyä noudattaen annettu tullikoodeksin soveltamista koskevat yksityiskohtaiset säännöt. Soveltamisasetuksen 398 artiklassa säädetään seuraavasti:

"Jokaisen jäsenvaltion tulliviranomaiset voivat antaa 399 artiklassa säädetyt edellytykset täyttävälle henkilölle, jäljempänä 'hyväksytty lähettäjä', joka aikoo suorittaa yhteisön passituksia, luvan olla esittämättä lähtötoimipaikassa tavaroita tai niitä koskevaa yhteisön passitusilmoitusta."

7 Soveltamisasetuksen 399 artiklassa säädetään seuraavasti:

"1. Edellä 398 artiklassa tarkoitettu lupa voidaan myöntää ainoastaan henkilöille:

a) jotka lähettävät tavaroita toistuvasti;

b) joiden kirjanpito tekee tulliviranomaisille mahdolliseksi valvoa näitä toimintoja;

c) jotka ovat antaneet yleisvakuuden yhteisön passitukseen liittyvien säännösten edellyttäessä vakuutta;

d) jotka eivät ole syyllistyneet tulli- eikä verolainsäädännön vakavaan tai toistuvaan rikkomiseen.

2. Tulliviranomaiset voivat peruuttaa luvan, jos hyväksytty lähettäjä ei enää täytä 1 kohdassa säädettyjä edellytyksiä tai ei noudata tässä alajaksossa säädettyjä tai luvassa määrättyjä edellytyksiä."

8 Göritz on kuljetusliike, joka harjoittaa toimintaansa Düsseldorfin lentokentällä, jossa myös Zollamt Flughafen (tämän lentokentän tulliviranomainen) toimii.

9 Göritz haki 4.4.1995 Hauptzollamtilta lupaa saada toimia yhteisön passitusjärjestelmään kuuluvana hyväksyttynä lähettäjänä lähettääkseen edelleen saapuvaa ilmarahtia. Tällaisen luvan saatuaan Göritz olisi voinut käyttää yhteisön passitusjärjestelmän mukaisia tulli-ilmoituslomakkeita, jotka Hauptzollamt lähtötoimistona olisi jo ennalta leimannut. Göritz olisi näin vapautettu ilmoitusten tavanomaisesta tullikäsittelystä, joka voi tapahtua vain lähtötoimiston aukioloaikoina.

10 Hauptzollamt hylkäsi 23.6.1995 tekemällään päätöksellä hakemuksen perustellen hylkäämistä muun muassa sillä, että pyydetyllä ennaltaleimaamisella ei ollut oikeudellista perustaa. Hyväksytty lähettäjä vapautetaan näet soveltamisasetuksen 398 artiklassa sekä tavaroiden että niitä koskevan yhteisön passitusilmoituksen esittämisvelvollisuudesta lähtötoimistossa. Jos taas tavarat on jo esitetty lähtötoimistossa — kuten nyt kysymyksessä olevassa pääasiassa on asian laita — hyväksyttyä lähettäjää ei enää voida vapauttaa ensin mainitusta velvollisuudesta, koska toisen velvollisuuden noudattaminen edellyttää Hauptzollamtin mukaan toisenkin velvollisuuden noudattamista.

11 Oberfinanzdirektion Düsseldorf hylkäsi 12.12.1995 Göritzin tästä hylkäävästä päätöksestä tekemän valituksen.

12 Göritz haki tähän päätökseen muutosta Finanzgericht Düsseldorfista, joka päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

"1) Onko yhteisön tullikoodeksista annetun neuvoston asetuksen N:o 2913/92 76 artiklan 1 kohta yhdessä yhteisön tullikoodeksista annetun neuvoston asetuksen N:o 2913/92 soveltamista koskevista tietyistä säännöksistä annetun komission asetuksen N:o 2454/93 398 artiklan ja sitä seuraavien artikloiden kanssa oikeudellinen perusta 'hyväksytylle lähettäjälle' annettavan luvan myöntämiselle vai myönnetäänkö tämä lupa yhteisön tullikoodeksista annetun neuvoston asetuksen N:o 2913/92 76 artiklan 4 kohdan nojalla yksinomaan asetuksen N:o 2454/93 398 artiklan ja sitä seuraavien artikloiden perusteella?

2) Voidaanko yhteisön tullikoodeksista annetun neuvoston asetuksen N:o 2913/92 soveltamista koskevista tietyistä säännöksistä annetun komission asetuksen N:o 2454/93 398 artiklan perusteella henkilölle myöntää lupa toimia 'hyväksyttynä lähettäjänä', vaikka tätä henkilöä ei enää ole mahdollista vapauttaa tavaroiden esittämisvelvollisuudesta tullissa, koska tavarat on jo esitetty tullille?"

Ensimmäinen ennakkoratkaisukysymys

13 Ensimmäisellä ennakkoratkaisukysymyksellä pyritään selvittämään, mikä on tulliviranomaisten hyväksytylle lähettäjälle myöntämän luvan oikeudellinen perusta.

14 Hauptzollamt ja komissio katsovat tullikoodeksin 76 artiklan 4 kohdasta seuraavan, että oikeudellinen perusta hyväksytylle lähettäjälle annettavan luvan myöntämiselle on soveltamisasetuksen 398 artikla ja sitä seuraavat artiklat.

15 Tältä osin on syytä muistuttaa, että vaikka tullikoodeksin 76 artiklan 1 kohdassa säädetäänkin tietyistä yksinkertaistetuista tullimenettelyistä, tämän artiklan 4 kohdassa säädetään, että erityiset yhteisön passitusmenettelyyn sovellettavat yksinkertaistetut menettelyt vahvistetaan komiteamenettelyä noudattaen.

16 Tämän viimeksi mainitun lainkohdan mukaan yhteisön passitusmenettelyä koskeva järjestelmä ei siis kuulu tullikoodeksin 76 artiklan 1 kohdassa säädettyihin yksinkertaistettuihin menettelyihin, joita voidaan soveltaa ainoastaan muihin tullijärjestelmiin.

17 Yhteisön passitusilmoitusjärjestelmää koskevista erityisistä yksinkertaistetuista menettelyistä säädetään sitä vastoin lähtötoimistoihin sovellettavien menettelyjen osalta soveltamisasetuksen 398—405 artiklassa.

18 Ensimmäiseen ennakkoratkaisukysymykseen on siis vastattava siten, että tulliviranomaiset voivat tullikoodeksin 76 artiklan 4 kohdan nojalla myöntää hyväksytylle lähettäjälle annettavan luvan yksinomaan soveltamisasetuksen 398—405 artiklan perusteella.

Toinen ennakkoratkaisukysymys

19 Toisessa ennakkoratkaisukysymyksessään kansallinen tuomioistuin kysyy, voivatko tulliviranomaiset soveltamisasetuksen 398 artiklan perusteella myöntää hyväksytylle lähettäjälle annettavan luvan, vaikka luvanhakijaa ei ole enää mahdollista vapauttaa tavaroiden esittämisvelvollisuudesta lähtötoimistossa, koska tavarat on jo esitetty tullille.

20 On syytä muistuttaa, että viimeksi mainitun säännöksen mukaan jokaisen jäsenvaltion tulliviranomaiset voivat antaa hyväksytylle lähettäjälle luvan olla esittämättä lähtötoimipaikassa tavaroita tai niitä koskevaa yhteisön passitusilmoitusta.

21 Vaikka soveltamisasetuksen 398 artiklan eri kieliversioita vertaamalla ei voidakaan todeta, voidaanko hyväksytty lähettäjä vapauttaa lähtötoimipaikassa tapahtuvasta yhteisön passitusilmoituksen esittämisvelvollisuudesta vapauttamatta sitä samalla tavaroiden esittämisvelvollisuudesta, missään kieliversiossa ei kuitenkaan suljeta pois sitä mahdollisuutta, että lähettäjä voidaan vapauttaa ainoastaan toisesta velvollisuudesta.

22 Tullikoodeksin johdanto-osan kuudennesta ja kahdeksannesta perustelukappaleesta ilmenee sitä paitsi, että yksinkertaistetuilla tullimenettelyillä pyritään keventämään tullimuodollisuuksia ja -tarkastuksia mahdollisimman paljon ja samalla varmistamaan, ettei säädetyillä kevennyksillä vahingoiteta yhteisön tulli-intressejä.

23 On kiistatonta, että jo pelkästään sillä, että taloudellinen toimija vapautetaan yhteisön passitusilmoituksen esittämisvelvollisuudesta, voidaan keventää sen osaksi tavallisesti tulevia tullimenettelyjä. Lisäksi tällaisella keventämisellä vähennetään tietyssä määrin tulliviranomaisten hallintotehtäviä.

24 Yhteisön tulli-intresseille mahdollisesti aiheutuvan haitan osalta on ensin todettava, että soveltamisasetuksen 399 artiklan 1 kohdasta ilmenee, että tulliviranomaiset voivat kieltäytyä myöntämästä saman asetuksen 398 artiklassa tarkoitettua lupaa, jos niillä on perusteltu syy katsoa, että hakija ei tule noudattamaan tullilainsäädäntöä. Tulliviranomaiset voivat tämän säännöksen 2 kohdan perusteella peruuttaa

myönnetyn luvan, jos käy ilmi, ettei hyväksytty lähettäjä noudata mainittua lainsäädäntöä.

25 Yhteisön passitusjärjestelmän mukaisesti kuljetettuihin tavaroihin sovelletaan tullilainsäädäntöä siihen saakka, kunnes viimeinen yhteisön tarkastus on suoritettu määrätoimipaikassa. Sillä, että tavaroihin sovelletaan lähtötoimipaikassa yksinkertaistettuja menettelyjä, ei näin ollen aiheuteta haittaa yhteisön tulli-intresseille.

26 Asiakirjoista ei muutoinkaan ilmene sellaisia seikkoja, joiden perusteella voitaisiin katsoa, että yhteisön tulli-intressit vaarantuisivat enemmän, jos hyväksytty lähettäjä vapautettaisiin soveltamisasetuksen 398 artiklan perusteella myönnetyllä luvalla ainoastaan velvollisuudesta esittää lähtötoimipaikassa yhteisön passitusilmoitus, mutta ei velvollisuudesta esittää siellä tavarat. Kun kerran yhteisön lainsäätäjä on antanut mahdollisuuden vapauttaa molemmista esittämisvelvollisuuksista, on itsestään selvää, että tämä vapauttaminen voi koskea myös vain toista näistä velvollisuuksista.

27 Toiseen ennakkoratkaisukysymykseen on tästä syystä vastattava siten, että tulliviranomaiset voivat soveltamisasetuksen 398 artiklan perusteella myöntää henkilölle luvan toimia hyväksyttynä lähettäjänä, vaikka tätä henkilöä ei enää ole mahdollista vapauttaa tavaroiden esittämisvelvollisuudesta lähtötoimipaikassa, koska tavarat on jo esitetty tullille.

Oikeudenkäyntikulut

28 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneelle Euroopan yhteisöjen komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto)

on ratkaissut Finanzgericht Düsseldorfin 14.8.1996 tekemällään päätöksellä esittämät kysymykset seuraavasti:

1) Tulliviranomaiset voivat yhteisön tullikoodeksista 12 päivänä lokakuuta 1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92 76 artiklan 4 kohdan nojalla myöntää hyväksytylle lähettäjälle annettavan luvan yksinomaan yhteisön tullikoodeksista annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92 soveltamista koskevista tietyistä säännöksistä 2 päivänä heinäkuuta 1993 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 2454/93 398—405 artiklan perusteella.

2) Tulliviranomaiset voivat asetuksen N:o 2454/93 398 artiklan perusteella myöntää henkilölle luvan toimia hyväksyttynä lähettäjänä, vaikka tätä henkilöä ei enää ole mahdollista vapauttaa tavaroiden esittämisvelvollisuudesta lähtötoimipaikassa, koska tavarat on jo esitetty tullille.

Edward Jann Sevón

Julistettiin Luxemburgissa 15 päivänä tammikuuta 1998.

R. Grass M. Wathelet

kirjaaja ensimmäisen jaoston puheenjohtaja